

Oshtuk O.*Assistant FMM NTUU «KPI»***Zakharchenko K.***Student FMM NTUU «KPI»*

SOURCES ARE FORMING THE FLOATING CAPITAL OF ENTERPRISE

Financial work in enterprises directly related to the formation and effective use of financial resources or capital. It is important to select sources of financing business. The article is devoted to solving urgent scientific task of selecting the approach of circulating capital. Since the right approach to further define the costs and revenue preparation products and services.

Keywords: working capital, circulating capital, borrowed money, bank loans, corporate bonds, surety agreement, the contract committee, the sources of working capital.

Сердюк Б.М.*к.т.н., доц. ФММ НТУУ «КПІ»***Бочарова Г.Г.***магістр ФММ НТУУ «КПІ»*

ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОЛІПШЕННЯ

У статті розглянуто методи формування собівартості продукції та її показників на ЗАТ «Оболонь». Запропонована система являє собою необхідний інструментарій для визначення і оцінки процесів ефективності виробництва, виявлення резервів та шляхів її зростання. Дані, що було отримано в результаті дослідження, дозволили розробити рекомендації щодо доцільності використання даних методів на підприємстві, обґрунтувати теоретичні аспекти можливостей покращення та стабілізації собівартості продукції підприємства.

Ключові слова: собівартість продукції, рентабельність продукції, витрати підприємства, економічний аналіз, статті калькуляції собівартості, оптимізація собівартості.

Вступ. Економічна сутність категорії ефективності виробництва у пивоварній промисловості полягає у збільшенні обсягів випуску продукції в розрахунку на одиницю витрат сукупної (живої та уречевленої) праці, що об'єктивно відображає критерій галузевої ефективності виробництва як співвідношення витрат товарної продукції до її собівартості.

Сировинна база пивоварної промисловості України відзначається значним погіршенням якості основної сировини, що зумовлюється існуючими недоліками в організації вирощування сировинних ресурсів, практично повною відсутністю селекції пивоварного ячменю і спеціалізованих стабільних зон вирощування; перед вітчизняною хмелярською галуззю сьогодні реально постала загроза фізичного зникнення.

Передусім у вирішенні цих проблем слід з'ясувати суть і зміст собівартості продукції підприємства у співвідношенні з рівнем його витрат, щоб можна було розробляти заходи щодо її покращення з урахуванням реалій і зовнішніх умов функціонування. Основні методологічні положення розробки програми зниження собівартості опубліковані в працях вітчизняних авторів, докторів економічних наук, професорів, таких як: Громико Г.Л., Адамов В.С., Єжов А.І., Харченко О.С. та інших.

Постановка задачі. Основною метою даної статті є відтворення основних результатів досліджень проблеми визначення собівартості пивоварної продукції підприємств з врахуванням специфіки їх діяльності, а також чинників, які формують її рівень.

Результати дослідження. Перехід до ринкової економіки потребує від підприємства підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції і послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, активізації підприємництва і т.п. Важлива роль у реалізації цієї задачі приділяється економічному аналізу, що є глибоким дослідження економічних явищ на підприємстві, тобто виявленням причин відхилення від плану і недоліків у роботі.

Собівартість продукції – один з найважливіших показників економічного аналізу. У ньому фокусуються у грошовому вираженні витрати матеріально – технічних, трудових та фінансових ресурсів у зв'язку з підготовкою, організацією, веденням виробництва та реалізацією продукції [1].

Дослідження методології обліку витрат та формування собівартості в історичному аспекті дало можливість визначити питання, що були і залишаються предметом наукових досліджень цієї сфери та потребують з'ясування відповідно до конкретного етапу розвитку виробничих сил та виробничих відносин[2].

До них відносяться:

- розмежування фінансового та внутрішньогосподарського обліку;
- об'єкти та методи обліку витрат;
- мета калькулювання, зв'язок бухгалтерського обліку та калькуляції;
- можливість, доцільність та методи калькулювання у комплексних виробництвах, де з одного виду сировини виготовляють кілька видів готової продукції [2].

Основними методами обліку витрат є простий, попередільний, позамовний, нормативний. На ЗАТ «Оболонь» користуються найчастіше

попередільним методом та нормативним за економічними елементами витрат.

Суть попередільного методу: тут витрати враховується по окремим стадіям по статтям калькуляції. На виробництвах, де із сировини отримують декілька видів продукції, витрати між видами розподіляють за допомогою спеціальних коефіцієнтів.

Нормативний метод – спочатку складається нормативна калькуляція на основі норм витрат[2]. Фактична собівартість порівнюється з нормативною. Поточний облік витрат на виробництво здійснюється окремо – по нормах та відхиленням від норм. При калькулюванні відхилення від норм відносять на собівартість товарної продукції. Незавершене виробництво оцінюється за нормативними витратами. При складанні калькуляції враховують вплив зміни норм.

Таблиця 1

**Структура собівартості по статтям витрат за 2009 рік по ЗАТ
«Оболонь»**

Статті витрат	2007 рік		2008 рік		2009 рік	
	Собівартість (тис.грн.)	Питома вага, %	Собівартість (тис.грн.)	Питома вага, %	Собівартість (тис.грн.)	Питома вага, %
Сировина та матеріали	298196	51,0	334095	48,9	431716	47,6
Енергоносії	14863	2,5	16522	2,4	20434	2,3
Заробітна плата	6120	1,0	6518	1,0	7398	0,8
Нарахування	1880	0,3	2052	0,3	2583	0,3
Загально виробничі витрати	80520	13,8	105204	15,4	131380	14,5
Виробнича собівартість	401579	68,7	464391	67,9	593511	65,5
Адміністративні витрати	31821	5,4	113030	6,7	47974	5,3
Витрати на збут	93851	16,0	60214	16,5	167193	16,4
Інші витрати	57701	9,9	683611	8,8	97763	10,8
Повна собівартість	584952	100	783719	100	90643	100

Таблиця 2

Економічні елементи операційних витрат ЗАТ «Оболонь»

Елементи витрат	Витрати, тис.грн. за період		Частка, % за період	
	попередній	звітний	попередній	звітний
Матеріальні витрати	1268772	1720895	47,6	48,7
Витрати на оплату праці	205395	273905	33,4	33,7
Відрахування на соціальні заходи	71516	94103	12,7	12,9
Амортизація	219261	312158	3,1	3,3
Інші операційні витрати	513953	690889	1,2	1,4
Операційні витрати разом	2278897	3091950	100,0	100,0

За 2005–2009 рр. динамічні зміни у рентабельності виробництва на пивоварних заводах України характеризувалися такими кількісними параметрами: в ЗАТ «Оболонь» відбулося зниження рівня рентабельності продукції на 27,3%. Таким чином, фактичний рівень реалізації наявних якісних параметрів ресурсного потенціалу пивоварної промисловості України обумовив та визначив фактичний рівень загальної ефективності виробництва в галузі [3].

Найбільш ефективним шляхом зниження собівартості продукції є впровадження економних технологій виробництва, переймання світового досвіду по зменшенню собівартості. Ресурсоекономні, ресурсозберігаючі технології – це вихід для українського товаровиробника [2].

Також важливим є дотримання всіх головних принципів ефективного розміщення продуктивних сил: це скорочення шляхів між виробником та покупцем, між виробництвом і сировинною базою.

Висновки. У статті розкрито суть поняття собівартості як економічної категорії за умов ринкових відносин, а також визначено її роль та місце у процесі дослідження суспільного відтворення. Зроблено порівняльний аналіз методології та методики формування заводської собівартості в Україні на ЗАТ «Оболонь» що дозволило науково визначити основні напрямки подальшого її вдосконалення. На основі комплексного аналізу витрат визначено витрати, які доцільно чи недоцільно включати у собівартість продукції.

Комплексне дослідження тенденцій та закономірностей ефективності виробництва пивоварної промисловості України та її структурних підрозділів показало, що основними резервами її зростання є: поліпшення якості основної і повне забезпечення пивоварних підприємств сировиною, зниження витрат на всіх стадіях переробки, зберігання, транспортування; підвищення ефективності використання основних виробничих фондів та трудових ресурсів; подальше удосконалення використання матеріальних ресурсів, включаючи сировину, основні і допоміжні матеріали та паливно-енергетичні ресурси.

Перелік посилань

1. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів [Текст]. – Київ, Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с. – ISBN 5–201–16443–0.
 2. Економіка підприємства: Підручник [Текст]/ За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с. – ISBN 5–201–14523–0.
 3. Дані по підприємству за роки діяльності [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
-

Сердюк Б.Н.

к.т.н., доц. ФММ НТУУ «КПІ»

Бочарова А.Г.

магістр ФММ НТУУ «КПІ»

ФОРМИРОВАНИЕ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ ПРЕДПРИЯТИЯ И ПУТИ ЕЕ УЛУЧШЕНИЯ

В статье рассмотрены методы формирования себестоимости продукции и ее показателей на ЗАО «Оболонь». Предложенная система является собой необходимый инструментарий для определения и оценки процессов эффективности производства, выявления резервов и путей ее роста. Данные, что были получены в результате исследования, позволили разработать рекомендации относительно целесообразности использования данных методов на предприятии, обосновать теоретические аспекты возможностей улучшения и стабилизации себестоимости продукции предприятия.

Ключевые слова: себестоимость продукции, рентабельность продукции, затраты предприятия, экономический анализ, статьи калькуляции себестоимости, оптимизация себестоимости.

Serdyuk B.N.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Bocharova A.G.

student FMM NTUU «KPI»

FORMING OF UNIT OF ENTERPRISE AND WAY OF ITS IMPROVEMENT COST

In the article the methods of forming of unit and its indexes cost are considered on ZA «Obolon». The offered system shows by itself a necessary tool for determination and estimation of processes of efficiency of production, exposure of backlogs and ways of its growth. Information, that were got as a result of research, allowed to develop recommendation in relation to expedience of the use of these methods on an enterprise, to ground the theoretical aspects of possibilities of improvement and stabilizing of unit of enterprise cost.

Keywords: unit cost, profitability of products, expenses of enterprise, economic analysis, articles of calculation of prime price, optimization of prime price.
